

Kuulemistilaisuus
Helsinki 28.11.2023

Sisäministeriö

SM Kirjaamo

Lausunto lainsäädäntöhankkeesta rahapelijärjestelmän uudistamiseksi

Sovatek-säätiö kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi rahapelijärjestelmän uudistamisesta. Sovatek-säätiö kehittää rahapelihaittojen ehkäisyä ja hoitoa ja tuottaa palveluja riippuvuusongelmista, mm. rahapeliongelmissa kärsiville henkilöille. Tästä näkökulmasta arvioituna on tärkeää varmistaa, että rahapelijärjestelmän muutoksen yhteydessä todennäköisesti lisääntyvä markkinointi ja rahapelitarjonta eivät lisää ongelmallista pelaamista. Uudistustyössä tulisi erityisesti huomioida verkkorahapelaamisen yleisyys nuorten aikuisten parissa, peliongelmiin apua tarjoavien palvelujen löytämisen vaikeus ja palveluihin pääsyn hidasteet ja esteet. Hallitusohjelman mukaan uudistushankkeen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja sekä parantaa järjestelmän kanavointikykyä. Tavoite on hyvä, kunhan uudistuksen yhteydessä resursoidaan riittävästi haittojen ehkäisyä ja vähentämistä eikä huomio kiinnity pelkästään kanavointikykyyn. Pyydämme kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin.

- 1. Haittojen seuranta, tutkimus, arviointi sekä ehkäisyn ja hoidon kehittäminen (asiakokonaisuus 6).** Rahapelipoliittisessa ohjelmassa ja sen toimeenpanon valmistelussa on hyviä kirjauksia haittojen seurantaan, arviointiin, tutkimukseen sekä ehkäisyn ja hoidon kehittämiseen. Vaarana on, että riittäviä resursseja ohjelman toimeenpanoon ei osoiteta, tai ne kohdennetaan liian vahvasti tutkimukseen ja koordinaatioon. Tällöin palvelujen saatavuus, saavutettavuus ja laatu eivät parane. Tilanne on nyt vaihteleva: on sattumanvaraista löytääkö ihminen tarvitsemansa palvelun ja onko työntekijöillä riittävä osaaminen ja resurssit ongelmallisesti pelaavien auttamiseen. Palvelujen saatavuuden turvaaminen edellyttää hyvinvointialueille jalkautuvaa, erikseen resursoitua kehittämistyötä. Haittojen ja tehtyjen toimenpiteiden seurannan kannalta olisi oleellista saada sote-palvelujen kirjauskäytäntöjä kehitettyä ja edistettyä valmistumassa olevan käypä hoito -suosituksen jalkauttamista. Vaikuttavaan haittojen ehkäisyyn ja hoitoon on otettava mukaan kaikki osapuolet: hyvinvointialueet, THL, pelihaittatyötä tekevät järjestöt ja kunnat. Haittojen ehkäisyn, perus- ja erityistason hoidon olisi muodostettava kokonaisuus, joka pystyy tuottamaan tietoa haitoista ja palvelutarpeista.
- 2. Rahapelitoiminnan valvonta, viranomaisten toimivaltuudet ja rahoitus (asiakokonaisuus 7).** Kokemukset muista Euroopan maista osoittavat, että lisenssijärjestelmään siirryttäessä tulisi olla yksi taho, jolla on riittävät valtuudet ja resurssit järjestelmän valvontaan. Käytännössä nykyisiä resursseja on lisättävä huomattavasti, esiselvitystyöryhmän varovainen arvio oli resurssien kuusinkertaistaminen.

3. **Rahapeli**en markkinointi ja sponsorointi (asiakokonaisuus 9). Järjestelmämuutos lisää nopeasti markkinoilla olevien laillisten toimijoiden määrää ja näin ollen kasvattaa ja monipuolistaa huomattavasti markkinointia ja sitä kautta rahapeli
4. **Keskitetty pelinestojärjestelmä ja muut tarvittavat rahapelaamisen hallinnan välineet** (asiakokonaisuus 10). Haittoja aiheuttavasta pelaamisesta irti pyrkivän tueksi on otettava käyttöön keskitetty rekisteri, jonka kautta voi estää kaiken pelaamisen ja rahapelimarkkinoinnin. Lisäksi tulisi kehittää kaikille lisenssitoimijoille yhteisiä pelinhallintavälineitä ja ottaa käyttöön yhtenäiset tappiorajat.

Jyväskylässä 23.11.2023

Sovatek-säätiö

Jussi Suo

Jarkko Järvelin
kehittämispäällikkö